

Kemikalieprogram för Linköpings kommun

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Kemikalieprogram för Linköpings kommun fastställs.
2. Kommunens nämnder och kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för respektive organ med syfte att uppfylla intentionerna i kemikalieprogrammet. Handlingsplanerna ska samrådats med kommundirektören innan fastställande i respektive nämnd.
3. Kommundirektören ges i uppdrag att vid behov uppdatera bilagan gällande kemikalier som särskilt ska beaktas i kommunkoncernens verksamhet.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utgöra stöd för nämnder i deras framtagande av handlingsplan och kemikaliearbete samt svara för uppföljning av kommunens kemikaliearbete.
5. Linköpings kommuns helägda bolag ges i uppdrag att i årsredovisningen redovisa pågående och genomförda åtgärder i enlighet med kommunens kemikalieprogram samt uppnådda effekter.

Ärende

Kommunledningsförvaltningen har genom budgetuppdrag nr 6, *Strategi för giftfri miljö för kommunens alla verksamheter*, fått i uppdrag att ta fram en strategi för giftfri miljö för kommunens alla verksamheter. För att uppnå en giftfri miljö och säkra en hållbar utveckling för invånarna behöver kommunens verksamheter arbeta för att få bort kemikalier med miljö- och hälsoskadliga egenskaper. Kommunen behöver också säkerställa en säker hantering av de produkter och varor med miljöbelastande kemiskt innehåll som används i kommunens verksamheter eller i av kommunen upphandlad/beställd verksamhet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige ska fastställa ett kemikalieprogram. Syftet med kemikalieprogrammet är att ta fram riktlinjer för hur användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier ska minska i kommunal verksamhet, kommunala bolag och i verksamhet som

upphandlas av kommunen. Kemikalieprogrammet ska skapa gemensamma prioriteringar och driva på kemikaliearbetet inom Linköpings kommun och komplettera kommunens befintliga styrdokument inom miljöområdet.

Kemikalieprogrammet ska fungera som ett planeringsunderlag för kommunens förvaltningar och bolag med ändamålet att bidra till en giftfri miljö. Det är även tänkt att fungera som en inspirationskälla för invånare, företag, föreningar och andra verksamheter för att bidra till en ökad medvetenhet om kemikalier och uppmuntra till en förändrad användning.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse
Kemikalieprogram med bilaga

Bakgrund

Vårt sätt att leva bygger på omfattande användning av kemikalier. Samtidigt som kemikalierna har bidragit positivt i samhällets utveckling har de också i flera fall vållat hälso- och miljömässiga problem. Världsproduktionen av kemikalier har på 50 år ökat från 10 miljoner ton till över 400 miljoner ton. Idag finns kunskap om att miljögifter kan spridas från vardagsprodukter som finns i vår omgivning som till exempel vissa leksaker, möbler och elektronik, till luften och fastna i damm som vi sedan andas in. Studier visar att vi människor har många olika kemikalier i våra kroppar som inte borde finnas där. Barn är särskilt känsliga för påverkan eftersom deras kroppar fortfarande utvecklas. En omfattande lagstiftning rörande kemikalieområdet finns såväl inom miljöområdet som inom arbetsmiljöområdet. Lagstiftningen ger dock ännu inte tillräckligt med stöd för att begränsa riskerna med alla dessa kemiska ämnen.

Kommunledningsförvaltningen har genom budgetuppdrag nr 6, *Strategi för giftfri miljö för kommunens alla verksamheter*, fått i uppdrag att ta fram en strategi för giftfri miljö för kommunens alla verksamheter.

Mål och syfte

Det övergripande målet för kemikalieprogrammet är att de som bor, vistas och verkar i Linköping gör medvetna val och inte använder hälso- och miljöskadliga kemikalier samt att Linköpings kommunkoncern inte sprider kemikalier som utgör risk för människa och miljö. I kommunens förvaltningar och bolag genomförs idag flera exempel på arbete för en giftfri miljö. Ett kemikalieprogram bidrar till att arbetet med kemikalier intensifieras, samarbetet mellan förvaltningar och bolag främjas och bidrar till att målet uppfylls.

Syftet med kemikalieprogrammet är att ta fram riktlinjer för hur användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier ska minska i kommunal verksamhet, kommunala bolag och i verksamhet som upphandlas av kommunen.

Kemikalieprogrammet ska skapa gemensamma prioriteringar och driva på kemikaliearbetet inom Linköpings kommun och komplettera kommunens befintliga styrdokument inom miljöområdet. Kemikalieprogrammet ska även fungera som ett planeringsunderlag för kommunens förvaltningar och bolag med ändamålet att bidra till en giftfri miljö.

I kemikalieprogrammet har tre prioriterade områden identifierats. För respektive område har delmål formulerats:

När vi bygger Linköping

De material som används för att uppföra och förvalta byggnader och anläggningar i kommunal regi i Linköpings kommun innehåller inte kemikalier som utgör risk för människa och miljö.

När vi verkar i Linköping

De varor och tjänster som används i Linköpings kommunkoncern innehåller inte eller sprider inte kemikalier som utgör risk för människa och miljö.

När vi möter Linköping

Invånare och verksamheter i Linköpings kommun har den information de behöver för att kunna undvika hälso- och miljöskadliga kemikalier.

Innehåll

Kommunfullmäktiges rådighet är huvudinriktningen och programmet gäller för kommunen och dess bolag, det vill säga kommunkoncernen. Upphandlad verksamhet omfattas via krav i förfrågningsunderlag och verksamhetsuppdrag omfattas via avtal. Indirekt involveras såväl medborgare som det lokala näringslivet i programarbetet genom kommunikations- och informationsinsatser.

Arbetet med att minska riskerna med farliga ämnen är inte begränsat till de verksamhetsområden som tas upp i kemikalieprogrammet. Viktigt arbete för att minska spridningen av farliga ämnen görs till exempel i hanteringen av förorenad mark, avfall, dagvatten och avlopp samt i kommunens arbete för en god luftkvalitet. För dessa områden finns styrande dokument i form av till exempel avfallsplan, VA-plan, dagvattenpolicy och åtgärdsprogram för partiklar i luft. Dessa verksamhetsområden kommer inte att omfattas av kemikalieprogrammet.

I kemikalieprogrammet beskrivs prioriteringsgrunden för egenskaper hos ämnen som ska medföra åtgärder. Vilka grupper av ämnen som ska undvikas redovisas i bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Att anta *Kemikalieprogram för Linköpings kommun* bedöms inte medföra några extra kostnader för kommunstyrelsen utöver budgetram. Däremot förutsätter det fortsatta arbetet i enlighet med kemikalieprogrammet att handlingsplaner tas fram för varje förvaltning. Förvaltningscheferna ansvarar i respektive förvaltning för att resurser frigörs för framtagandet av dessa.

Kommunala mål

Ur Koalition för Linköpings övergripande mål 2015-2018:

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Alla linköpingsbor ska ges förutsättningar att leva ett hälsosamt liv och till en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag. Linköpingsborna ska ha god tillgång till ren luft, rent vatten och en giftfri miljö.

Samråd

Samråd har skett med kommunledningsgruppen och VD-gruppen. Samtliga tillstyrker förslaget (programmet är under samråd under december månad).

Uppföljning och utvärdering

Programmet gäller tillsvidare och ska aktualitetsprövas minst en gång i början av varje mandatperiod. Övergripande uppföljningsansvar för kemikalieprogrammet har kommunledningsförvaltningen. Uppföljning ska ske årligen och redovisas för kommunstyrelsen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Biträdande kommundirektören
Kommunstyrelsens diarium (uppdrag
och återredovisning)